

De docent is coach 'Coachende vaardigheden voor docenten'

Welk probleem wordt opgelost met dit traject?

Doceren in het hbo vraagt een aantal essentiële vaardigheden van de docent, één ervan is coachvaardigheid. Niet alle docenten bezitten coachvaardigheden.

Veel docenten worstelen met vragen als:

- Hoe zet ik de student in beweging in de gewenste richting?
- Hoe stimuleer ik betrokkenheid van de student bij de inhoud van het onderwijs, bij zijn eigen leerproces en voor zijn of haar latere beroep of vak?
- Hoe stimuleer ik eigenaarschap, eigen regie, autonomie en vakmanschap bij de student?
- Hoe zorg ik ervoor dat de student gaat reflecteren op zijn studie- en beroepsgedrag?
- Hoe ga ik om met dilemma's of keuzes tussen afstand-nabijheid, sterke-minder sterke sturing of begeleiding, inhoudelijke-procesmatige sturing of begeleiding?
- Wat mag ik loslaten en hoe doe ik dat?
- Hoe sluit ik aan bij de student waar hij of zij op dat moment is (mentaal, fysiek, emotioneel en cognitief (kennis en kunde)?
- Hoe stimuleer ik actief leren en intrinsieke motivatie?
- Wat doe ik als de student vast loopt en een sterk beroep op mij(n advies en hulp) doet?
- Hoe kan ik de student zodanig coachen dat het ook bij mij past?

In hoeverre herken jij deze vragen? Coachvaardigheid is de sleutel voor inzichten en antwoorden op bovenstaande vragen.

Resultaat van het volgen van het traject:

Als je ons traject gevolgd hebt, kies je in gesprekken met studenten de coachende aanpak. Vanuit een coachende 'mindset', houding en efficiënte communicatie zet jij de student in beweging om het gewenste doel te bereiken. Je zorgt dat hij¹ zijn eigen antwoorden vindt. De student is geïnspireerd en gemotiveerd om zelfstandig en in overleg met jou als coachend docent stappen te kiezen en te zetten in de richting van de benodigde persoonlijke ontwikkeling en vakmanschap waar de opleiding voor opleidt.

Je integreert na afronding van het traject je coachvaardigheden in je docentschap. Je zet de student op een duurzame wijze aan om zijn eigen leerproces ter hand te nemen. Je ervaart

¹ Of zij

wat het oplevert voor jezelf en voor de student als je studenten vanuit een coachende houding begeleidt. Je krijgt en houdt de student in beweging en je hebt daarbij zelf losgelaten wat hierbij in de weg zit. Je hebt de kracht ervaren van coachend communiceren en weet dit ook op anderen toe te passen. Je volgt de student in zijn of haar leerproces en geeft de regie over het leerproces met vertrouwen over aan de student.

Voor wie?

Je bent deskundig op je vakgebied en het beroep waar je voor opleidt en als docent ben je deskundig op het gebied van (hbo) onderwijs en didactiek en weet je wat het docentschap in jouw organisatie inhoudt. Je wilt je coachvaardigheden (door)ontwikkelen en bent in staat de geleerde inzichten en concepten zelfstandig te integreren in je docentschap en toe te passen in je werksituatie.

Je staat zelf open voor coaching en erkent de kracht ervan. Je hebt op je school voldoende coachende gesprekken met studenten om je coachvaardigheden te oefenen.

Het traject: onze uitgangspunten

Wij gaan ervan uit dat de student antwoorden op veel van zijn vragen in zich heeft. Als docent zorg je er door middel van je coachvaardigheden voor dat de student zich bewust wordt van deze antwoorden en in actie komt om zaken te gaan uitvoeren die ervoor zorgen dat hij gewenste doelen bereikt. De student creëert zo zijn (lerend) leven en jij als docent ondersteunt hem daarbij, samen met je collega's, door middel van je coachvaardigheden met als doel zich persoonlijk en vakinhoudelijk zodanig ontwikkelen dat hij optimaal is opgeleid voor het beroep.

Ons tweede uitgangspunt is dat je als docent coacht vanuit de mindset van het "niet weten": je vult niet in, je hebt geen aannames en stelt open vragen. Dit is niet altijd gemakkelijk en om deze mindset te trainen is het belangrijk dat in de groep ook condities zijn die de training hierin effectief maken. Een van de condities die hierin helpt is dat de trainingsgroep bestaat uit docenten van verschillende opleidingen. Je zult inzichten krijgen die je helpen de juiste mindset te vinden waardoor coachvaardigheden als vanzelfsprekend worden ingezet. Je leert communiceren als een coach en weet anderen te inspireren, geeft vertrouwen en breidt je kennis uit door te luisteren en door te vragen.

Coachende vaardigheden ondersteunen de onderwijskundige visie dat een autonomie-ondersteunende doceer- en begeleidingsstijl nodig is om de intrinsieke motivatie van studenten aan te wakkeren en te blijven voeden². Deze doceer- en begeleidingsstijl komt tegemoet aan drie psychologische basisbehoeftes van studenten: autonomie, competentie

² Kingma, Kamans, Heijne-Penninga & Wolfensberger, 2016.

en verbondenheid.³ De rol van jou als docent hierbij is gericht op het identificeren van behoeftes, het tonen van interesse, aandacht hebben voor voorkeur en geven van een betekenisvolle uitleg om het gevoel van autonomie te stimuleren. Het stellen van kritische vragen aan studenten en hen leren de wereld vanuit een ander perspectief te zien en te ervaren en leren hier betekenis aan te geven is belangrijk voor het stimuleren van het gevoel van competent zijn van de student. Om aan de behoefte verbondenheid tegemoet te komen is het van belang dat docenten interesse tonen in en openstaan voor de gedachten, gevoelens en het gedrag van studenten. Het bezitten van reflecterende vaardigheden is van essentieel belang voor studenten om zich bewust te worden van hun (leer)gedrag en hun gedrag bij te kunnen stellen om hun doelen te behalen. Docenten spelen bij het leren van deze reflecterende vaardigheden een grote rol. Het bezitten van coachende vaardigheden is voor docenten bij het vervullen van deze rol onontbeerlijk.

Praktische informatie traject

Als docent kun je beter leren coachen als je zelf het coachproces ervaart en als je je inzichten oefent in realistische situaties met je collega's in de praktijk en met behulp van een mentor en coach. Hierdoor leer je jezelf (er)kennen als coach en word je je bewust van je sterke eigenschappen en valkuilen om deze te kunnen versterken of voorkomen. Je krijgt daarbij inzicht in verschillende ondersteunende concepten, waardoor je nog effectiever coachende gesprekken met studenten kunt voeren. Tijdens het traject train je jezelf in het hanteren van een voor de student en jezelf als coachend docent ondersteunend coachprotocol. Dit coachprotocol is een zeer effectief hulpmiddel voor het stimuleren van eigenaarschap en het activeren van de student.

Het traject start met een tweeëneenhalve dag durende eerste module, waarin de basis wordt gelegd, je inzicht krijgt in een aantal nuttige concepten en kennis maakt met het basis coachprotocol. Je gaat deze inzichten en het protocol meteen praktisch oefenen met je groepsgenoten.

In de vier tot zes weken erna oefen je de opgedane inzichten in de praktijk met behulp van mentoring en peer coaching.

Na de oefenperiode kom je weer voor tweeëneenhalve dag met je groep samen. Je oefent met ingebrachte casuïstiek, je krijgt nog meer ondersteunende inzichten en je oefent ermee met je groepsgenoten, waarbij je de puntjes de i zet wat kennis en inzichten betreft en je steeds zekerder wordt van je coachvaardigheden.

³ Ryan & Deci, 2000.

Vervolgens ga je weer een praktijkcoëfenperiode in, waarbij je op je opleiding coachende gesprekken voert met je studenten. Deze gesprekken neem je op en je bespreekt ze via skype met een ervaren coach, die je er feedback op geeft.

Het traject wordt afgesloten met een evaluerend gesprek met je mentor coach. Tijdens dit gesprek checken we in hoeverre je oorspronkelijke doelen zijn waargemaakt. Wat je sterke punten zijn en waar jij nog verder in wenst te groeien.

Managementtraject

Bij dit traject bieden wij een parallel lopend managementtraject aan, waarin het coachend leidinggeven centraal staat. Dit traject zorgt ervoor dat het coachend doceren effectief geïmplementeerd wordt. De manager coacht de docent zoals de docent de student coacht: het gedrag van de manager ten opzichte van de docent is in lijn met dat van de docent ten opzichte van de student. Zo wordt het coachend doceren ook in de organisatie geborgd. Daardoor wordt het voor docenten gemakkelijker dit in de praktijk te brengen: ze *ondergaan* coachend leiderschap en *bieden* coachend docentschap. Het traject van 'Coachend leiderschap' heeft dezelfde opbouw en structuur als dat van het coachend docentschap. Het beslaat twee keer een dag met tussentijdse begeleiding door een mentor coach. Na de tweede dag word je middels vier coaching sessies begeleid je inzichten en het geleerde te implementeren in de praktijk. Het traject wordt afgesloten met een evaluerend gesprek met je mentor coach.

Follow up

Module Collegiale training coachvaardigheden

Na afronding van het traject is er de mogelijkheid om een vervolgtraject op maat te volgen, waarin je leert hoe je jouw coachvaardigheden kunt overdragen aan je collega's. Je oefent in het geven van inzichten, het begeleiden van oefensessies, het geven van effectieve feedback. Dit alles doe je op een coachende wijze: 'practice what you preach'! Mocht je hierover meer informatie wensen, neem dan contact met ons op.

Coaching & ondersteuning

Mocht je aanvullende coaching wensen bij het overdragen van jouw coachvaardigheden aan je collega's, neem dan contact met ons op.

Het is ook mogelijk om aanvullende ondersteuning van ons te ontvangen voor het invullen van intervisiebijeenkomsten of terugkomdagen, ook daarvoor kan contact met ons opgenomen worden.

Keuze plaats traject

Kies uit twee mogelijkheden:

1. Het traject vindt plaats op school. De school stelt voor de duur van de twee modules een grote ruimte en twee kleinere oefenruimtes in de directe omgeving van de grote ruimte beschikbaar, waarin deelnemers ongestoord kunnen werken. Ook draagt de school zorg voor alle faciliteiten zoals trainingsfaciliteiten en catering. De school borgt dat de deelnemers tijdens de modules ongestoord hun aandacht kunnen besteden aan de training.
2. Het traject vindt plaats op een trainingslocatie in Maastricht. Op deze mooie en rustige locatie zijn een trainingsruimte, diverse oefenruimtes en een grote buitenruimte aanwezig waar de deelnemers ongestoord kunnen werken. Voor overnachtingen zorgen de deelnemers zelf. Op verzoek is er informatie over overnachtingsplaatsen in alle prijsklassen aanwezig.

Meer informatie nodig of inschrijven?

Neem vrijblijvend contact op met:

Charles Ruiters: 06 546 507 91, charles@charlesruiters.com

Gertine Fornerod, Creatiecoaching: 06 291 822 46, gertinefornerod@creatiecoaching.com

Charles Ruiters is leadtrainer en gecertificeerd ICF PCC coach en verzorgt de ACTP geaccrediteerde opleiding tot bewustzijnscoach. Zie ook:

<https://www.linkedin.com/in/charlesruiters/> en www.charlesruiters.com

Gertine Fornerod is eigenaar van Creatiecoaching. Zij heeft 20+ jaar ervaring als coach en is gecertificeerd ICF ACC coach. Naast haar coachpraktijk is zij zelfstandig onderwijskundig adviseur in het hoger beroepsonderwijs. Zie ook: www.creatiecoaching.com en voor meer informatie over onderwijskundig werk: www.gertinefornerod.nl. Voor meer informatie kijk op:

<https://www.linkedin.com/in/fornerod/>

WORKSHOPS:

De volgende workshops (4 uur) uit het traject 'de docent is coach' kunnen door uw onderwijs-instelling worden afgenomen:

De kracht van vragen stellen:

Je leert het beste uit anderen en jezelf te halen. Je leert hoe je anderen kunt laten groeien in hun zelfsturend, zelflerend en zelf-oplossend vermogen. Deze workshop is voor docenten die hun impact van coaching willen ervaren, vatten en zich eigen maken. Als je echt wil verbinden en betrokken zijn bij het leer- en groeiproces van de ander. Je leert om de ander uit te dagen vanuit vertrouwen. Aan het eind van de workshop pas je coaching en de kracht van het vragen stellen toe in daarvoor geschikte situaties.

De kracht van actief luisteren:

Waarin verschilt horen van luisteren? Wat is ervoor nodig om echt actief te luisteren? Luisteren is de kunst om de ander te vatten en inzien wanneer een coachende interventie past. In deze workshop krijg je inzichten die je helpen de ander te ontvangen zoals hij echt is, zonder oordeel. Je komt vanuit vertrouwen zodat de student zich gehoord, gezien en geaccepteerd voelt. Je motiveert en stimuleert de student om zijn verantwoordelijkheid te nemen en de juiste acties te gaan ondernemen.

Coachen of helpen?:

Wanneer kan ik het best coaching inzetten? Wanneer is helpen of doceren nodig? In deze workshop verkennen we hoe je de balans tussen coachen versus helpen juist inzet. Uitgangspunt is om de student maximaal in zijn kracht te zetten en te houden. We staan ook stil bij hoe de docent omgaat met problemen, inzinkingen of demotivatie van studenten. Waarvoor ben jij verantwoordelijk en waarvoor is de student verantwoordelijk?

De juiste mindset

Deze workshop neemt de docent en hoe deze in zijn werk staat als uitgangspunt. We onderzoeken wat wel werkt en waar zijn uitdagingen zitten. De mindset bepaalt de interactie met anderen. Bij een positieve mindset, is de ervaring vaak ook positief. Omgekeerd is ook waar. In de workshop leert de docent voorbij te gaan aan een belemmerende mindset die bijvoorbeeld energie kost of demotiverend is. Aan het eind van de workshop is de deelnemer zich bewust van zijn mindset en de impact daarvan op zijn ervaring en interactie met anderen.

Welke mindset kies je die je in staat stelt om zonder oordeel te luisteren naar de ander? Het stelt je in staat om aan te sluiten waar de ander zich bevindt en vandaaruit coachend te communiceren.

De docent is coach

Deze workshops zijn actief en interactief van aard en gericht op ervaren leren. Tijdens iedere workshop krijg de deelnemer een persoonlijk werkboek met oefeningen en coaching tools. De workshop is gevarieerd en tegelijkertijd ook gebalanceerd opgebouwd. Met oefeningen in kleinere groepjes of in tweetallen of individueel; met reflectiemomenten, overdracht van kennis, in de vorm van een korte verdiepingssessies, vragen en antwoorden en training van coachvaardigheden. Als deelnemer heb je de mogelijkheid om je eigen praktijksituaties en -ervaringen in te brengen.

Wil je gebruik maken van een of meerdere workshops, verzorgd in je eigen onderwijsinstelling, neem dat gerust contact op met Mariëlle Ruiters via 06 20 21 06 23. Heb je nog inhoudelijke vragen, dan kun je hiervoor ook terecht bij Gertine Fornerod 06 29 18 22 46 of bij Charles Ruiters 06 54 65 07 91.

De investering per workshop bedraagt € 1.150,- excl btw. Neem contact op met Mariëlle 06 20 21 06 23 om jullie workshop in te gaan plannen of mail haar via info@charlesruiters.com

Uiteraard is ook een gesprek over een op maat aanbod mogelijk! Neem gerust contact op, we helpen je graag.